

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 510)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedłożona Senatowi ustawa o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw została uchwalona w dniu 24 sierpnia 2007 r.

Zasadniczym celem ustawy jest poszerzenie kompetencji notariuszy i referendarzy sądowych w sprawach z zakresu postępowania spadkowego.

Ustawa przyznaje notariuszom prawo wydawania aktów poświadczenia dziedziczenia (ustawowego i testamentowego), prawo do wykonywania czynności związanych z otwarciem i ogłoszeniem testamentu oraz sporządzaniem zaświadczeń o powołaniu wykonawcy testamentu.

Referendarze sądowi będą mogli dokonywać wszystkich czynności w postępowaniu spadkowym, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy (i wydawania postanowień, które są wydawane po przeprowadzeniu rozprawy), zabezpieczenia spadku oraz przesłuchania świadków testamentu ustnego.

Wejście w życie tych przepisów powinno się przyczynić do znacznego odciążenia sądów powszechnych oraz do uproszczenia i przyspieszenia rozpatrywania spraw spadkowych.

Przyznane notariuszom prawo wydawania aktów poświadczenia dziedziczenia obejmować będzie sprawy niesporne, oznacza to zgodny wniosek wszystkich uczestników postępowania o sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia, podpisanie przez wszystkich protokołu dziedziczenia oraz podpisanie przez wszystkich uczestników, sporządzonego przez notariusza aktu poświadczenia dziedziczenia.

Akt poświadczenia dziedziczenia jest aktem mającym skutki prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

Do osób zainteresowanych będzie należał wybór sposobu uzyskania praw do spadku – czy poprzez wystąpienie do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku czy poprzez wystąpienie do notariusza o wydanie aktu poświadczenia dziedziczenia.

Godnym podkreślenia jest to, że wystąpienie do notariusza nie wyłącza drogi sądowej. Jeżeli pomiędzy spadkobiercami zaistnieje spór, akt poświadczenia dziedziczenia nie będzie sporządzony, a jedynym sposobem uzyskania praw do spadku będzie postępowanie przed sądem.

Procedura sporządzenia i wydania aktu poświadczenia dziedziczenia składać się będzie z trzech etapów:

- sporządzenia protokołu dziedziczenia,
- sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia,
- zarejestrowania przygotowanego i podpisanego aktu poświadczenia dziedziczenia w rejestrze prowadzonym przez Krajową Radę Notarialną.

Ustawa nakłada na samorząd notarialny obowiązki związane z prowadzeniem rejestru poświadczeń dziedziczenia, co wiąże się przede wszystkim z utworzeniem systemu informatycznego, do którego dostęp będą mieli notariusze dysponujący elektronicznym podpisem weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony przez Radę Ministrów. W trakcie prac Sejmu treść ustawy uległa pewnym zmianom. Najważniejsza z nich to dodanie art. 5 ustawy, który nakłada obowiązek umieszczania w akcie zgonu numeru PESEL osoby zmarłej. Był to zabieg potrzebny ze względu na obowiązek zamieszczania takiego numeru w akcie poświadczenia dziedziczenia. Ponadto Sejm wydłużył *vacatio legis* ustawy z 6 do 12 miesięcy, co ma zapewnić samorządowi notarialnemu czas na przygotowanie informatycznego rejestru poświadczeń dziedziczenia.

III. Propozycje poprawek

- 1) w art. 1 w pkt 2, w art. 95f w § 1 w pkt 11 wyrazy "art. 95i" zastępuje się wyrazami "art. 95h",
- 2) w art. 3 w pkt 13, w art. 681 skreśla się wyraz "sporządzony".

Beata Mandylis

Główny specjalista ds. legislacji